

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Mivḥar ha-peninim

Ibn-Gabirol, Shelomoh Ben-Yehudah

הדוהי-ןב המלש, לוריבג ןבא

Be-Ṭshernoṽits, 615 = 1854

המכחה רעש

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12379](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12379)

שער החכמה

אמר

החכם • בחכמה • החכמים • משלימים
גמול הבורא ומגיע לעבודת האל בהיו •
ולשם טוב אחרי מותו : ואמר • אין לך שמחודד
השכל • כמוסר והחכמה • ואין דבר שמורה על דעת
הדעתן • כמנהגו הטוב : ואמר • שאלת החכם • חצי
הכמה : ופיוס בני אדם חצי השכל : וסדר ההוצאה •
חצי הכפוק : ואמר • איזה אדם ראוי למלוך • אמר •
הכם שמלך • או מלך שידרוש : ואמר • ראוי למחויק
בחכמה זכצדק • שלא ירא משום אדם : ואמר הצדיקים
אינם יראים כי אם האלהים לברו : ואמר אברהם
השכל • אינה נמצאת : והחכמ' נוטה עמו באשר
הוא נוטה : ואמר הטורח בחכמה ובמוסר : מקנה
העמדות • והנזירים יעשו העמדות מזהב לשון המדברת

וישימם

פירוש

אמר

החכם • בחכמה • שניתנים לב לפעולת הבורא לנפלאותיו ולחסדיו
שמגדל מידי יוס ויוס עס בריותיו נכנסת יראת אלוקים
ואצבתו בלכס ועובדים הבורא והוא הגמול שהאל יתברך מנקש מצריותיו •
מוסר כמשמעו בל"א לוכט : חכמה • הוא מה שאדם לומד מרבו • ושכל
הוא מה שאדם משכיל לדעת ממקור לבו • וחכונה הוא דבר שאדם מבין דבר
מתוך דבר : דעת הרעזן ידיעת האדם : כמנהגו הטוב • עס ה' והבריות •
שאלת החכם • בדבר שאינו יודע : חצי חכמה • שמתחכם תחלה היאך ישאל
משאל"כ הכסיל ששאל שלא כענין : ופיוס בני אדם • שידע לפיכס אתס
להתרחק עמסס הוא חצי השכל לפחות • וסדר ההוצאה • בצרכיו להכין כל
דבר בעתו דגן בעת הקציר ויין בעת הבציר ואינו ממחין עד שעת האורך
ולריך לקנות הארך ובמה שימצא : למלוך • ולנהוג נשיאות : אמר • השיב •
חכם שמלך • כלומר שמלך מכה חכמתו מעלמו אף שאינו מורע מלכס •
שידרוש • עלת יועליו : אברהם השכל • כלומר מתוך עללותו מאבד ממנו
השכל • אח"כ אס יבקשנה אינה נמצאת בקל : הטורח בחכמה ומוסר •
ללמדה : העמדות • שבה הלל ותפארת : והנזירים • אלו הפרישים והחסידים •
מזהב לשון המדברת • גדולות

וישימם בראשי אוהביהם : ואמר הטורה בבקשת החכמה
 והמוסר • טורד מקנות העונות והעברות • ומביא האדם
 למאוס בעולם כלה • ולאחוב עולם קיים : ואמר • במקום
 המשתה והשחוק : לא תשכון החכמה • אבל היא
 מגורשת משם : ואמר : מי שהננו הבורא חכמה : לא
 ידאג להפקד הצער והיגיעה : ואמר • החכם • איני דורש
 החכמה לתקוה שאגיע עד קצה • ואגיע עד תכליתה •
 אבל אדרוש אותה שלא אהיה סכל • ואין ראוי למשכיל
 זולתו • וצוה החכם לבנו בני אל תהי חכם בדברים אך
 היה במעשה : כי החכמה שבמעשה • תועילך לעולם
 הבא : ושכדברים בכאן תשאר : וצוה החכם את בנו
 היה יושב לפני חכמים • שאם תדע ישבחוך • ואם תסכל
 ילמדוך • ואם יודיעו לך יועילוך : ואמר • ספור הבסילים

פירוש אסירי

גדולות וזבח חכמתם שכל דבריהם בהשכל ועובת
 חבריהם עד שיטעמו בשבילם שירות וזמירות ע"פ משקל וחכמת לימודיית וזהו
 ושימם בראשי אוהביהם • טורד מקנות וכו' • כלומר העוסק בחכמה
 ועושה ממנה מגמתו מעריך עלמו ומשכח ממנו הרעור עבירה : בעולם
 בלה • היינו עולם הזה שהיא נפסד • עולם קיים • עה"כ שהיא נלחי :
 מגרשת משם • אף אם יתן אחד אל לבו הוא נכזה ונמאס בעיניהם
 לכן הזהיר דוד המלך ע"ה ובמושב לזים לא ישב : לא ידאג • להיות
 נערד בצער ויגיעת העולם הזה • אלא יקבלם ברצון משלחם וינפה לרב
 טוב : להפקד • מעליו כמו (במדבר לא) לא נפקד ממנו איש : לתקוה •
 שיקוה : עד קצה תכליתה וסוף שלה • שאם יחשוב כן ויראה שלוא יעמול
 להגיע אל סוף החכמה יכחמה מלעסוק בה עוד : זולתו • לשום מגמתו
 זולת תכלית זה וכי מי הוא אשר יערב לבו להעמיק בשכלו אשר סגור
 בכלל החומר להשיג החכמה הנפלאה הזוכנת ברום טולם העליון ושלמה המלך
 אמר (משלי ב') י"י יתן חכמה וכו' • חכם בדברים • לדבר דברי לחות
 וחדות של הבלי עולם או לדבר מדברים עונים לעשותם ואינו עושה : בבאן
 חשאר

שער החכמה

אסירי המות • התירו מאסירכם בחכמה : ואמר לולא
החכמה • לא היינו מבקשים המעשה : ולולא המעשה •
לא היינו מבקשים החכמה : וטוב שאניח אותה מפני
שלא אדענה • משאניחנה ממאוס בה : ושאלו לחכם
מפני מה חכמת יותר מחבריך : אמר להם מפני שהוצאתי
בשמן יותר ממה שהוציאו חברי ביין : ואמר גוף בלא
חכמה כבית בלא יסוד : ואמר מי שנודע בחכמה •
מביטין אליו בעין ההדור : ואמר שתוק ותנצל • שמע
ותלמוד • ואמר אין דבר שמועיל לאדם • כדעת מעלתו
והשגת שכלו בחכמה וידבר בפניהם : ואמר האדם
חכם • בעודנו מבקש החכמה • וכאשר יחשוב שתניע
אל תכליתה • הוא סכל : ואמר לא הנחילו האבות
לבנים דבר שהוא חשוב מן החכמה : כי האדם קונה
הון בחכמה • ומאבדו באולת וישאר הסר כל : ואמר
אם תכנע לדרוש החכמה תכובד כשדורשין אותה ממך :

ואמר

פירוש

תשאר • בזה העולם ולא תועילך כלום לעולם הבא : אסירי המות • הוא
לסס ולום אמר לסס הסכר הסירו וכו' : לולא החכמה • שעל ידו חטו
מבחינים טעוב וסרע : ולולא המעשה לא היינו מבקשים החכמה • ללמד
כי זה הוא תכלית בקשת החכמה ללמוד על מנת לעשות : אותה • החכמה
שלא ליגעני להעמיק אל תכלית הדבר אשר נעלמה ממני מפני שלא אדענה :
ממאוס בה • ולא ללמד כל עיקר על זם נאמר לא עליך המלאכה לגמור :
בשמן • לנר ללמוד אף כלילות : יותר • ובטוב עין : בין • ויכל בהכל
ימיהם : מביטין אליו • רואין ומסתכלין בו כל אדם בעין ההדור • אף
שאינו עשיר : שתוק • אף אם תזמע אדם מחרסך ומכלל מכל רע שבא
מתחלוקות • שמע • דברי חכמים : כדעת מעלתו וכו' • שמתחסס בינו לבין
עלמו ומכיר את מקומו • ואחר כך ידבר לפני החכמים מה שיש לו לדבר :
האדם חכם • כלומר לחסס יחשב האדם : בעודנו מבקש החכמה • כל זמן
שהוא מבקש ללמוד יותר מהחכמה וכאשר יחשוב וכו' הוא סכל : חסר כל :

מהון מחכמה : תכנע

עלמ-

שער החכמה

ד

ואמרי החכמה : היא היוחס הגדול . והאהבה . היא
 הקורבה הקרובה . ואמרי המלכים שופטי הארץ .
 והחכמים שופטי המלכים : ואמרי רצון החכם בחכמה .
 ורצון הכסיל באולת . ואמרי מה טוב המעשה . תיפּהו
 החכמה . ומה טובה החכמה ייפנה המעשה . ומה טוב
 המעשה תיפּהו הנחת : ואין דבר שנלוה אל דבר טוב :
 מן הענוה אל החכמה : ומן המחילה אל היכולת . ואמר
 מי שמתעסק בתורה לא יתכן שיהא צוארו עב וגופו שמן .
 וצוה החכם את בנו . היה חכם . ולמד . ומאזין . או
 אוהב החכמה . ואל תהי החמשית פן האבד . ואמר :
 אין ראוי שתתבייש לשאול באשר אינך יודע . כדי שתדע .
 ולא תתבייש כששואלים ממך מה שלא ידעת . לומר איני
 יודע : ודע כי מעלת הסכל מן האמונה . כמעלת הראש
 מן הגוף . כשיאבד הראש : יאבד הגוף : וכאשר יאבד
 הסכל

פירוש

עלמך ללמוד מפי כל אדם : היוחס הגדול . כי
 אין יחוס כיוחס עלמו אשר הוא חכם ועליו מתפארים כל בני משפחתו :
 והאהבה . שבין איש לרעהו : היא הקורבה הקרובה ויותר טוב . כי מחוך
 אהבתו אוחז כוחן לבו עליו להטיב עמו יותר מקרוב שאינו אהוב : שופטי
 הארץ . עס הארץ והחכם יועץ ושופט את המלך . שעל פי חכמתו יעשה
 הכל . ומה הראה גדול מעלת החכמה : בחכמה . להיסיף לקח : חיפּהו
 החכמה . כי אין צור ירא חטא ואמרו ז"ל הוה ערוס ביראה : היכולת .
 בידו להקס ממבקשי רעתו וכובש כעסו : צוארו עב וגופו שמן . מאכילת
 גסה ותגבורת החומר המנלח הסכל : היה חכם וכו' . כלומר הזכר לפיות
 מכת עושי ארבעה דברים אלו . והס . להיות חכם . ולמד . ומאזין . או
 לפחות אוהב החכמה . ואל תהי החמישי . והוא היפוך אלה הארבעה פן
 תאבד : כדי שתדע . ואין הביישן למד : לומר איני יודע . כי כשתאמר
 איני יודע יודיעך הס ותלמוד : מעלת הסכל . שאדם סוכל מקרה ופגע
 הזמן : מן האמונה . כלומר הוא שורש ויסוד מאמינת המאמין בהקב"ה .
 שהוא

לולא
 ישה .
 מפני
 לחכם
 וצאתי
 בלא
 ה .
 שמע
 מעלתו
 האדם
 שתניע
 האבות
 קונה
 אמרי
 ממך
 ר
 הוא
 ידו אנו
 ללמד
 החכמה
 אדענה
 גמור
 בהכל
 אף
 ינו לבין
 לדבר
 כל זמן
 ר כל

שער החכמה

הסכל • תאבד האמונה : וערך כל אדם כפי מה שהוא יודע : ואמר אם בני אדם יכבדוך לעושר או לשררה : אל יערב לך : כי הכבוד ההוא יפנה בפנותם אבל יערב לך אם יכבדוך בשביל החכמה או בעבור יראה או בעבור מוסר : ואמר דומים החכמים בארץ : למאורות בשמים : ושאלו לחכם מי הם יותר גדולים : החכמים או העשירים • אמר החכמים : אמרו לו אם כן מפני מה החכמים בפתחי העשירים יותר מהעשירים בפתחי העשירים מפני שהחכמים מכירים מעלת העושר • והעשירים אינן מכירים מעלת החכמה : ואמר אין שפתי חלקו מדת המאמין אלא בבקשת החכמה • ואמר תחלה החכמה שתיקה • שניה לה שמיעה : שלישית זכרונות • רביעית מעשה • חמישית מורה • ואמר כשתשב

פירוש

שהוא יודע • כפי גודל חכמתו יהיה ערכו ולא לפי עשרו : אל יערב לך ולא תשמח בו : יפנה בפנותם • כאשר פאבד כחמון או יסירוך מהממשל או שלא תוכל עוד להיות מושל יעדר ממך אותו הכבוד שהיה לך בגינס : בשביל החכמה • כי היא מקוספת לעת זקנה ואף צברי לוחות מונחיס בארון : למאורות בשמים • כשם שהחמה ולבנה מאירים לארץ ולדרוס עליה • כן החכמים מאירים בחכמתם ומורים את הדרך ילכו בס בני האדם : מעלת העושר • מה שיכולים להטיב בעשרם לאריכי עונתם : אינן מכירים מעלת החכמה • מה שיש להם ללמוד מהחכמים לחושלתם בעולם הזה ובעולם הבא : מדת המאמין • כי מי שמאמין ולבו בעוז צב' לא יחניף לבריות אבל להחניף לרב ללמוד ממנו חכמה מותר : תחלת החכמה • הרוצה ללמוד חכמה יסדר עלמו תחלה שיסחוק וישמע דברי חכמים : שניה לה שמיעה • שיסכים באוניו כל מה שאומרים : שלישית זכרונות • שיעלה הכל על זכרונו : מורה : להורות לאחרים :

ויראו

שער החכמה

ה

בבשתשב בין החכמים : יהי דצונך לשמוע יותר מלדבר .
 ואמר : מי שעובד בראוי את השם ילמדוהו ה' את
 החכמה ויראו את מבועיה מלבו על לשונו : ואמר
 אין האדם חכם עד שיהיו בו שלש מדות שלא יבזה מי
 שהוא קטן ממנו בעודו דורש את החכמה . ואל יקנא
 במי שגדול ממנו בממון : ושלא יקבל שכר על
 חכמתו : ואמר : שאל את החכמים שאלת השומים ושמוד
 שמירת הנדיבים : ואמר : המובה שבמדות האדם שיהא
 שואל : ואמר : מי שלכש בבקשת החכמה לבוש
 הבושת . ילבוש מהכסילות אפוד ומעיל . ועל כן
 תהרעו מעיל הבושת בבקשת החכמה : ואמר : כל מי
 שרבו פניו . תמעיץ חכמתו : ואמר : ההכם מצאתי
 החכמה בין הבשת והסבל . ושאלת הכסיל בין הבשת
 והגאוה : ואמר : עם הפחד . תאבד תקוה . ועם הבשת
 חסרון החכמה : עיק"ר : והחכמה אבדת המאמין : צריך
 שיבקשנה

פירוש

ויראו . יראה לו מבועיה מלבו . סהיו כמעין הנובע מלבו על לשונו .
 קטן ממנו בחכמה : בעודו דורש . בעוד שהוא דורש להתחכם יותר . כי
 אולי ישג אף הוא למעלתו : שאלת השומים . שלא חנוס מלשאל פן תהיה
 שואל כשועה : הנדיבים . חסידים בגופם וממונס : לבוש הבושת .
 שבוש מלשאל . אפוד ומעיל . כלומר לבוש חזק סקזה להסירו אחר
 כך : שרבו פניו . כגדול בעיניו פניו מלביישו לפני הרב בשאלת
 ספקותיו : בין הבשת והסבל . שיש בו מלת הבשת וסימן טוב הוא
 לאדם שמקטין ערכו : והסבל . כמה שיעבור עליו : ושאלת הכסיל .
 ששואל דברי סכלות : בין הבשת והגאוה . מחוך שהיה בוש מחמלה
 ללמוד וזה היה מרוב גאותו שירא מלהתבייש : עם הפחד תאבד
 תקוה . כי סני הפוכים . שמי שנעוה לבו בה' וקוה הטוב אינו
 מפחד מקורות הזמן : והחכמה אבדת המאמין . אם החכמה אבדה
 מאדם אף אם הוא מאמין . אמיתי בהקב"ה לריך שיבקשנה אף אם לא
 ימלאנה

ב

שער החכמה

שיבקשנה אפילו בידי הכופרים: וצוה החכם לבנו למוד
 את החכמה: כי אם תהיה קמן עם זה תהיה גדול עם
 אחר: ואמר כמה מגונה הסכלות בוקן: ואמר למד
 הבמה למי שאינו יודע: ולמוד ממי שיודע: וכאשר
 תעשה זה תדע מה שלא ידעת: ותזכור את אשר ידעת:
 ואמר בקשת החכמה בימי הזקנה כתי"ו על החול:
 ובקשת החכמה בימי הנערות כפתוח על האבן: ואמר
 אל הנמכרו החכמה למי שאינו ראוי לה פן תחמסוה:
 ואל המעוה מאנשיה פן תחמסו אותה: ואל הגמלו
 רשע כרשעתו: פן יאבד שכרכם אצל הכורא: ואמר
 הזריוות: שתשמור מה שצוית בו לעשות: ותעזוב מה
 שלא צוית בו: ואמר החכם: לא יגנה אותו הרש:
 ולא תעבדהו התאוה: ו"א תעבירהו: ואמר כי כסיל
 הישיב על אדם חכם: אמר לו החכם אם היית יודע מה
 שאני אומר: לא היית מכזה אותי: או אם לא הייתי
 מכיר מה שאתה אומר: הייתי מאשים אותך: אך לא
 ידעת

פירוש

ומלאכה כ"א בידי הכופרים: עם אחר: שילמוד ממך: בוקן יו"ת
 מכנער: שלא ידעת: עד שלז שמעתי: ותזכור: שיזכירך את אשר
 ידעת ושכח: כתי"ו על החול: ככוח חיו על החול שאינו מחקיים:
 והוא לשון הפסוק (יחזקאל ט) והחיות היו: פירוש סימן: כפתוח על
 האבן: כפתוחי חוקם על האבן שמחקיים חמיד: פן תחמסיה: כחסיס
 החכמה בידיהם כאלו נחמסה ונגולת ממקומה הראוי לה: מאנשיה:
 אוחזים: שכרכם: על שאחס נעלבים ואינם עולבים: הזריוות: הוא
 שתשמור מה שצוית: החכם לא יגנה איתו הרש: מה שהוא עני
 שאף על פי כן הוא מכובד מחמת חכמתו: ולא תעבדהו התאוה:
 שאינו עבד לחלוותו כי אם הוא מושל על האדם: ו"א תעבירה: לא
 תעבירהו מדעת קיו: השיב: תשובה כסילות ומאם דברי חכמה: שלא

דובר

ידעת
 מכל
 בה
 חלקי
 והחכ
 על
 שיוד
 הזכיר
 יודע
 שיוד
 תדע
 מדה
 ואהב
 בעת
 שמא
 לא
 דובר
 עבל
 לבד
 והיא
 זיוד
 שיוד
 הזכיר
 יודע
 שמא
 ושוכה
 ממנו

שער החכמה

ו

ידעת את אישר דברתי • על כן האשמתיני • וידעתני
 מבלתיך • ודנתוך לזכות • ואמר: כל החכמה שלא דובר
 בה • במשמון שאין מוציאין ממנו • ואמר: החכמה שני
 חלקים • החכמה שבלב • היא החכמה שמועילה •
 והחכמה שבלשון • מבלי מעשה • והיא טענת הבורא
 על ברואיו • ואמר: דעות בני אדם ארבע • יודע ויודע
 שיודע • הכס • שאל מאתו • יודע ואינו יודע שיודע •
 הזכירו ועזרו שלא יהא נשכח • אינו יודע • ולא
 יודע שאינו יודע • למדהו • אינו יודע והוא מראה בעצמו
 שיודע • סכל הרחיקהו • ואמר: אל תאמר במה שלא
 תדע • אדע • פן תחשד במה שתדע • ואמר: אין
 מדה שאחריתה לטובה כאמונת אלהים • וכבוד האבות •
 ואהבת החכמה • ושמע מוסר • ואמר: מעשה הכסיל
 בעת חטאו שמאשים בני אדם • ומעשה מבקש המוסר
 שמאשים את עצמו • ומעשה החכם החסיד שלא יאשים
 לא עצמו ולא אחרים • ואמר: אל תבוש לקבל האמת

מאיה

פירוש

דובר בה • ונתוכח בה • במשמון • אולר הטיוחן חסד הקרקע: חכמה
 שבלב • עכס הסכמת הלב ורעון להפליס על ידה חסן הבורא: שבדשון
 לבד וכל חגמתו רק להחמיט חכמתו • היא מסתמא חכמי מעשה טוב •
 והיא טענת הבורא על ברואיו • על שלמד ולא קיים: יודע • חכמה
 יודע בעלמו שיודע החכמה כרי זה חכס ומלתו שאל: ואינו יודע
 שיודע • שאינו מכיר בעלמו לפי שחכמתו אינה ברור אללו • ע"כ
 הזכירו ועזרו: סכל • הרי הוא סכל והרחיקהו • במה שתדע • שלא
 יחמינו לך: וכבוד האבות • כבוד אב ואם: ושמע • שמיטת המוסר:
 שמאשים בני אדם • והולה סורמתו באחרים • או לפי שאינו מתחזק
 וסוגה באולתו • אחרים נתפסיט על עונו • גם אחרים רואין ולמדיט
 ממנו: שמאשים את עצמו • ומודה ועוזב: החסיד: מסמר עלמו
 מלחטוה

שער החכמה

מאיזה שיבא אפילו מאדם פחות : ואמר מי שמתחכם
מבלי חכמה : כחמור הרהים סוכב סוכב ואינו זו
ממקומו : ואמר חמלו על נכבד שנקל : ועל עשיר
שנורש : ועל חכם שנפל בין הפתאים : ואמר אין מי
שצריך לחמול עליו : כחכם שנפל עליו דין כסיל :
ואמר אל תשליכו הפנינים לפני החזירים : כי אינם עושים
מאומה : ואל תמסרו החכמה למי שאינו יודע מעלתה
כי היא יקרה מפנינים : ומי שאינו יודע אותה רע
יותר מהחזיר : ואמר ההכם שאינו עושה כחכמתו :
תוכתו נופלת על הלבבות : באשר יפול הגשם על
האכנים : ואמר מי שאין דבריו דומין למעשיו : הוא
מכיש את נפשו : ע"כ כשיוציא הדבר מן הלשון לא
יעבור האוזן : ואמר אין אדם מכיר בטעות מלמדו :
עד שידע המחלוקת : ושאלו להכם : האך נאה לזקן
שילמוד : ואמר אם הבסילות גנאי הוא לו : הלמוד נאה
לו : ואמר ארבעה דברים אין אדם חשוב מתגדל בהם :
שיקום ממקומו לאביו : ושיכבד אורחיו : וישיעיון
מרכבותיו

פירוש

מלחטוא : בלי חכמה : שלמד מרבו ויסד בה יסוד : כחמור הרחים :
כחמור הסיבב גלגל הרחים שהו"ך סוכב סוכב ואינו זו ממקום עגולו :
נכבד שנקל : שהים מכובד והגיע לקלון : שנורש : שנעשה רש : דין
כסיל : כמשמעו : או יסורין ועניות שראוי יותר לכסיל מלחכם : אל
תשליכו וכו' : הוא משל כאשר חפרם הספר בעלמו : שאינו עושה
כחכמתו : שהוא נאה דורש ואינו נאה מקיים : תוכתו : אשר הוא
מוכיח לאחרים : הלבבות : השומעים : על האכנים : שאינו עושה
פירות : האוזן : אוני השומעים : המחלוקת : אחרים החולקים עמו
ומוצאים בדבר לאורו : האך נאה : שיחזיל ללמד בזקנותו והסיב
שהכסילות יואר גנאי מזה שלמד בעת זקנותו : אין אדם חשוב מתגדל

מרכב
לקח
ומי
שעו
ב
בא
אחד
(ישע)
על
הפלו
הנפש
לא
אלה
ימי
בדמו
וחכלי
ותחת
לפי
בלשון
וליצו
הכימו

שער החכמה

ז

מרכבותיו • אפילו יש לו מאה עבדים • ושיכבד החכם
לקחת מחכמתו ואמר מי שיושב בין החכמים מכובד •
ומי שיושב בין הכסילים נבזה : ואמר הודרו מן הכסיל
שעובד • ומן החכם החוטא: ואמר בקשת החכמה :
כחופש המזמונים • ולא יערכנה זהב ופנינים :

בהם • שלא לעשותם : שעובד • שנראה כעובד לה' כי לא עם הארץ
חסיד ואין ללמוד ממעשיו :

הקדמה לשער היחוד

באחדות הבורא יתברך לעד זכרו, והוא שדע האדם שה' אחד
לאחדות פשוט ואינו ככל האחדים אשר יאמרו על סוג
אחד • רק אחדות פשוט מבלי שניג ממנו שום דמיון וכמ"ס
(ישעיה מ') ואל מי דמיון אל ומה דמות הערכו לו • ואל תחמה
על זה שהרי הגשמות אין להם גוף וטורה ודמות, ולכך אמרו
הפלוסופים אם הדברים יגיעים בענין הנפש אף על פי שפעולת
הנפש נכרים בנו וכן השכל שפעוליו וסימניו נכרים ולא נשיג מהם
לא דמות ולא טורה ולא נוכל להמשילם ברעיונו, כל שכן צבורא כל
אלה : וכן כתב הרמב"ם בספר מדע על מה שנאמר שמע ישראל
י"י אלהינו י"י אחד : אחד לומר שאין כחודו ככל האחדים ואינו
בדמות גוף וטורה תדע שהרי גוף וטורה אי אפשר להיות בלי קץ
ותכלית לו ולכחו ולקב"ה אין לו קנה ותכלית וכו' וא"ת והלא כתוב
ותחת רגליו, באצבע אלקים, יד י"י, עיני י"י, אזני י"י, כל זה
לפי דעת בני האדם שאינם מכירים אלא הגופים ודברה התורה
בלשון בני אדם וכו', ומה שנראה הקב"ה לבמה נביאים לישעיה'
וליחזקאל בדמות אדם לא ראו אלא כבודו, והא ראייה שהרי משה
רבינו שהיה ראש להנביאים לא אמר אלא הראני נא את כבודך וכו'.

אמרו

ג

החכם
ינו
שיד
ן מי
:
ישים
לתה
: רע
:
על
הוא
לא
:
לוקו
נאה
הם
יעיון
:
חיים
גולו
:
דין
אל
עושה
ר הוא
עושה
ס פמו
והשינ
מתגדל